

KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTETS ÅRSRAPPORT FOR 2012

Forord

Våre dyktige medarbeidere har utført solid arbeid på alle våre fagområder i 2012. Vi kan blant annet trekke frem stortingsmelding om stat og kommune som ble lagt frem i februar. I juni fulgte stortingsmelding om bygningspolitikk. I september markerte vi kommunelovens 20 års jubileum. Samtidig ble det lagt ned mye arbeid i Distriktsmeldingen og Boligmeldingen som ble lagt frem for Stortinget våren 2013. Vi viet også stor oppmerksomhet til oppfølgingen etter 22/7, både på det faglige og det medmenneskelige plan.

April 2013

Eivind Dale
departementsråd

Gunnar André sen
ekspedisjonssjef,
Plan- og administrasjonsavdelingen

Innhold

Forord.....	1
Om Kommunal- og regionaldepartementet.....	3
Kommunal- og regionaldepartementets organisasjon.....	3
Organisasjonskart	3
Underliggende virksomheter	4
Husbanken	4
Direktoratet for byggkvalitet.....	4
Husleietvistutvalget.....	4
Kommunalbanken	5
Kompetansesenteret for distriktsutvikling (Distriktssenteret)	5
Innovasjon Norge (IN) og Selskapet for industrivekst (SIVA)	5
Meldinger, proposisjoner og offentlige utredninger	5
Råd og utvalg	9
Prosjekt og større oppgaver	10
Internasjonalt arbeid	13
Tverrfaglige aktiviteter	15
Avdelingene i departementet	18
Plan- og administrasjonsavdelingen	18
Regionalpolitisk avdeling.....	19
Kommunalavdelingen	20
Bolig- og bygningsavdelingen.....	21
Personalområdet	24
Driftsbudsjett og driftsregnskap for 2012.....	30

Om Kommunal- og regionaldepartementet

Ansvar og hovedoppgaver

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har ansvaret for bolig- og bygningspolitikken, regional- og distriktspolitikken og rammevilkårene for kommunesektoren.

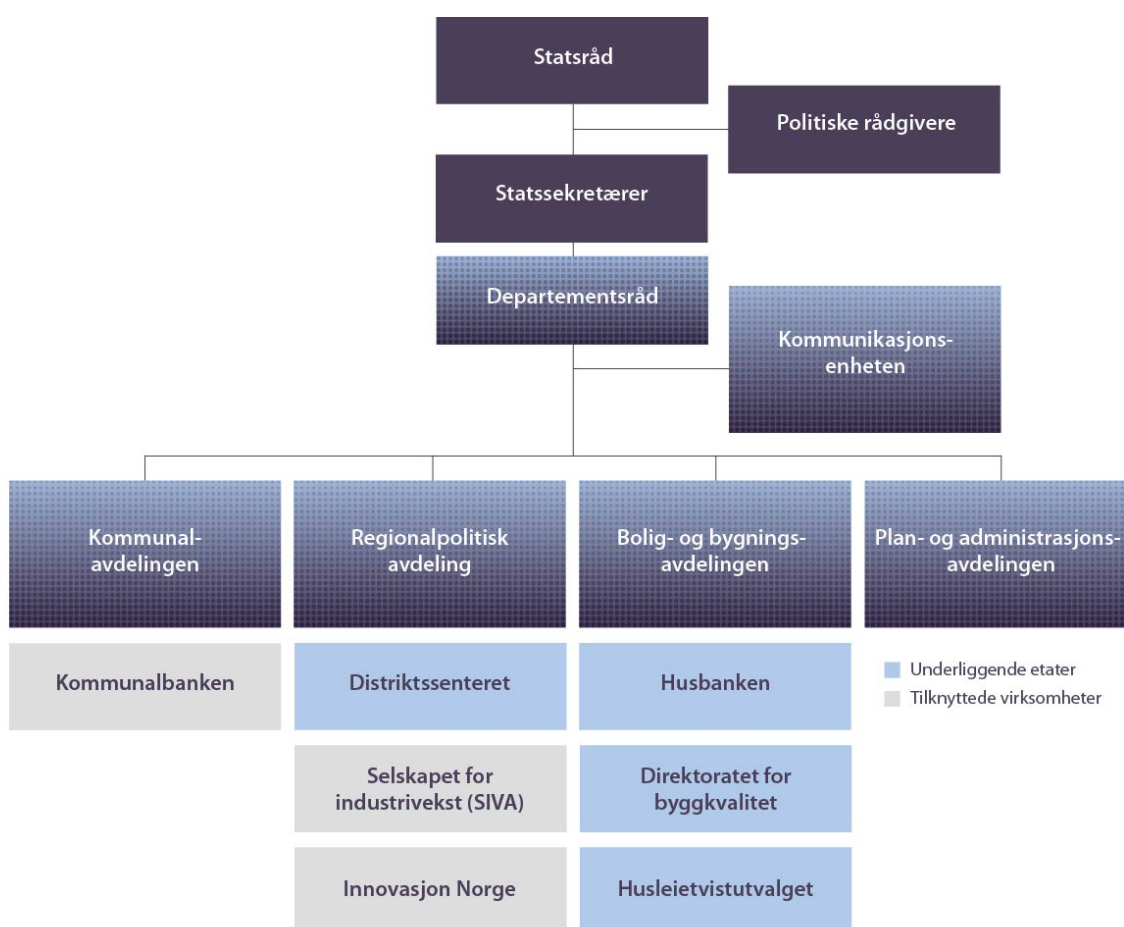
Departementet har fire kjerneoppgaver:

1. være faglig sekretariat for den politiske ledelsen, medregnet å gi faglige råd om politikktutvikling
2. gjennomføre sektorpolitikk overfor kommuner, fylkeskommuner, næringsliv, organisasjoner og innbyggere innenfor politisk gitte rammer (blant annet ved planlegging, utredning, gjennomføring og kommunikasjon av de sakene som departementet har ansvar for)
3. behandle enkeltsaker, det vil si fatte vedtak i enkeltsaker der departementet har fått spesiell myndighet i samsvar med lov, forskrift eller forvaltningspraksis, svare på spørsmål og ulike typer forespørsler til departementet, utarbeide tilsvarende i rettsaker o.a.
4. administrere og organisere underliggende virksomheter

Kommunal- og regionaldepartementets organisasjon

Den politiske ledelsen i departementet består av en statsråd, tre statssekretærer og to politiske rådgivere. Den administrative ledelsen består av en departementsråd, fire ekspedisjonssjefer og en kommunikasjonssjef. Departementet hadde per 31. desember 2012 196,6 årsverk og 202 ansatte. Mer om de ulike avdelingene kan du lese i kapitlet [Avdelingene i departementet](#).

Organisasjonskart

Underliggende virksomheter

Husbanken

Regjeringens visjon for boligpolitikken er at alle skal kunne bo godt og trygt. Gjennomføring av visjonen fordrer samarbeid mellom flere aktører sentralt og lokalt. Husbanken er statens sentrale organ for gjennomføring av boligpolitikken og legger til rette for at kommunene og deres samarbeidspartnere best mulig kan settes i stand til å gjennomføre boligpolitikken lokalt. Husbanken har kunnskap og engasjement knyttet til det boligsosiale arbeidet. Den forvalter økonomiske virkemidler som startlån, tilskudd og bostøtte. En annen oppgave er å bistå kommunene i kompetanseoppbyggende tiltak og gjennom veiledning og informasjon.

Husbanken skal stimulere til bærekraftig kvalitet i boliger gjennom bruk av grunnlån, støtte til forprosjekter og kompetansebygging hos sentrale aktører. Miljø og energi, universell utforming, god byggeskikk og områdeutvikling er sentrale temaer. Videre gis det tilskudd til bygging av studentboliger, omsorgsboliger og sykehjem. Husbanken gir også lån til bygging av barnehager og forvalter ordninger med rentekompensasjon for skoler, svømmeanlegg og kirkebygg.

Regionskontorene er lokalisert i Hammerfest, Bodø, Trondheim, Bergen, Arendal, Oslo og hovedkontor i Drammen. Mer informasjon om Husbanken finnes på www.husbanken.no.

Direktoratet for byggkvalitet

Direktoratet er kompetansesenter for bygningssaker og den utøvende faginstans innen byggesak og bygningsteknikk. Direktoratet bistår departementet faglig på områdene bygningsteknikk, miljø, energi, universell utforming, helse, sikkerhet og byggeregler generelt. Direktoratet forvalter ordningen med sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett, samt ByggSøk, det nasjonale systemet for kommunikasjon i plan- og byggesaker. Direktoratet har tilsyn med byggevaremarkedet og produkter som skal benyttes i byggverk, og er engasjert i nasjonalt og internasjonalt standardiseringsarbeid på byggområdet.

1. januar 2012 endret Statens bygningstekniske etat navn til Direktoratet for byggkvalitet. Avdelingen for sentral godkjenning flyttet fra Oslo med oppstart i Gjøvik 1. januar 2012. Mer informasjon om Direktoratet for byggkvalitet finnes på www.dibk.no.

Husleietvistutvalget

Husleietvistutvalget er et tvisteløsningsorgan som kan behandle alle typer tvister om leie av bolig som hører inn under husleielovene av 1939 og 1999. Utvalget kan megle og ta avgjørelser i sakene, og saker kan reises for Husleietvistutvalget av både utleier og leier. Formålet med Husleietvistutvalget er å sikre en rask, rimelig og kompetent behandling av tvistene. Tvisteløserne har spesialkompetanse innen husleierett og konfliktmeglning. Ordningen er obligatorisk i områdene der det er opprettet husleietvistutvalg og Forlikrådet behandler dermed ikke saker som kan avgjøres av Husleietvistutvalget.

Virkeområdet for Husleietvistutvalget ble fra 1. januar 2012 utvidet til hele Hordaland og Trøndelagsfylkene, i tillegg til Oslo, Akershus, Trondheim og Bergen som omfattes av ordningen fra før. Mer informasjon om Husleietvistutvalget finnes på www.htu.no.

Kommunalbanken

Kommunalbanken AS er et statsaksjeselskap heleid av staten. Kommunal- og regionaldepartementet forvalter statens eierinteresser.

Formålet med [Kommunalbanken](#) er å gi lån til kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskap og andre selskap som utfører kommunale oppgaver mot kommunal garanti, statlig garanti eller annen sikker garanti.

Kompetansesenteret for distriktsutvikling (Distriktssenteret)

Distriktssenteret er en kunnskapsorganisasjon for utviklingsarbeid i distriktene. Det skal bidra til å bygge opp kompetanse om distriktsutfordringer og utviklingsarbeid. Det har rollen som landsdekkende kompetanseorgan, rådgiver og bidragsyter for myndigheter og ildsjeler. I 2012 fikk senteret utarbeidet flere større utredninger og fikk mye oppmerksomhet rundt noen av disse. Et eksempel er rapporten "Derfor blir vi her – innvandrere i Distrikts-Norge" om inkludering i ulike distriktskommuner. [Distriktssenterets hjemmeside](#) har hatt større trafikk enn året før og blir stadig bedre kjent og brukt. Distriktssenteret bidro også ved mange møteplasser som medarrangør eller med foredragsholdere.

Innovasjon Norge (IN) og Selskapet for industrivekst (SIVA)

IN og SIVA er begge sentrale aktører i distrikts- og regionalpolitikken. IN skal utløse lønnsom næringsutvikling, og utløse regionens næringsmessige muligheter. IN er den største virkemiddelaktøren innen distrikts- og regionalpolitikken. SIVA opererer på vegne av departementet i flere program for å styrke innovasjon og verdiskaping i distriktene. IN og SIVA ligger begge administrativt under Nærings- og handelsdepartementet. Eierinteressene i IN er delt mellom Nærings- og handelsdepartementet og fylkeskommunene. Mer informasjon om IN og SIVA finnes på innovasjonnorge.no og www.siva.no.

Meldinger, proposisjoner og offentlige utredninger

[Meld. St. 12 \(2011-2012\) Stat og kommune – styring og samspel](#)

Meldingen ble fremmet i februar 2012, og inneholder en prinsipiell gjennomgang av statens styring av kommunene. Regjeringen legger til grunn at den statlige styringen av kommuner og fylkeskommuner skal baseres på rammestyring, veiledning og dialog. Økonomisk og juridisk rammestyring er en forutsetning for at kommuner og fylkeskommuner har handlingsrom, slik at de kan fungere som lokale demokratier som gjør lokale og individuelle tilpasninger av tjenestene og foreta egne veivalg.

Særskilt definerte nasjonale hensyn kan tilsi bruk av sterkere styringsvirkemidler. Ved lovgivningsprosesser som gjelder nye plikter for kommuner og fylkeskommuner skal det foretas en avveining mellom nasjonale hensyn og hensynet til lokaldemokratiet. Effektene og kostnadene knyttet til valg av ulike styringsgrep skal i det enkelte tilfelle utredes og vurderes. Meldingen inneholder flere tiltak for å sikre at prinsippet om rammestyring legges til grunn. Ett av tiltakene er knyttet til nye rutiner for medvirkning fra kommunesektoren/KS i arbeidet med statlige lovutredninger. En gjennomgang av direktoratenes kommunerettede styring er et annet tiltak som varsles i meldingen.

[Meld. St. 28 \(2011-2012\) Gode bygg for eit betre samfunn – Ein framtidsretta bygningspolitikk](#)

I juni 2012 ble meldingen om bygningspolitikk lagt frem for Stortinget. Meldingen ble behandlet i Stortinget i desember 2012. Meldingen gir en kortfattet oversikt over byggsektoren,

og beskriver noen hovedutfordringer knyttet til bygging, bruk og drift av bygg for framtida. Meldingen drøfter virkemidler som:

- sikrer bedre kompetanse, utvikling og innovasjon i byggenæringen og i andre deler av byggsektoren
- fører til mer energieffektive bygg og som støtter opp under god arkitektur og mer bærekraftige kvaliteter i det bygde miljøet
- gjør byggesaksprosessen enklere og mer effektiv
- gjør at det offentlige i større grad kan være en pådriver for positive endringer i byggenæringen

Meldingen presenterer mer enn 70 tiltak som skal bidra til godt utformede, sikre, energieffektive og sunne bygg samt bedre og mer effektive byggeprosesser.

Prop. 1 S (2012-2013) For budsjettåret 2013

I budsjettproposisjonen blir de økonomiske rammene for ansvarsområdet til KRD for 2013 lagt frem.

Budsjettforslaget fordeler utgifter på om lag 178,8 milliarder kroner på 15 budsjettkapitler. Det er gjort rede for budsjett disponeringen i 2011 og 1. halvår 2012, og det er rapportert om måloppnåelsen på området.

Prop. 8 S (2012-2013) Auka låneramme i Husbanken

Lånerammen for 2012 var 15 mrd. kroner. Den ble økt med et økt med 5 mrd. til 20 mrd. kroner. Ved utgangen av 2012 var hele lånerammen benyttet. I 2013 er lånerammen satt til 20 mrd. kroner.

Prop. 31 S (2012-2013) Endringer i statsbudsjettet for 2012 under Kommunal- og regionaldepartementet

Endringer gjelder det løpende budsjettåret og er i all hovedsak av teknisk karakter, justeringer ved renteendring eller lavere forbruk enn antatt.

Prop. 52 L (2012-2013) Endringer i valgloven og kommuneloven (statlig ansvar for manntall, nye prosedyrer for forhåndsstemmegivning mv.)

I desember 2012 ble det fremmet forslag til endringer i valgloven. Ansvaret for manntallet er foreslått overført fra kommunene til statlige valgmyndigheter. Det ble også foreslått endringer ved forhåndsstemmegivningen. Velgere som avgir stemme i den kommunen de er manntallsført skal ikke lenger bruke stemmeseddelkonvolutt, men selv legge sin stemmeseddel direkte i urnen.

I samme proposisjon ble det også redegjort for evalueringen etter valget i 2011. Et eget kapittel i proposisjonen er viet til evalueringen av forsøket med elektronisk stemmegivning som ble gjennomført ved lokalvalget i 2011. Det ble samtidig anbefalt nye forsøk ved stortingsvalget i 2013 og at antall kommuner som får være med, økes til totalt 12. Det betyr at ved forsøket i 2013 vil ca 250 000 velgere ha mulighet til å stemme over Internett. Proposisjonen inneholder også en gjennomgang av det nye valgadministrative datasystemet [EVA](#).

Prop. 66 L (2011-2012) Endring i bustadbyggjelagslova (fusjon mellom boligbyggelag og heleide datteraksjeselskap)

En ny regel ble i verksatt 1. juli 2012 i boligbyggelagsloven som gjør det enklere for boligbyggelag å innfusjonere heleide datteraksjeselskaper. Etter den nye bestemmelsen vil fusjoner mellom boligbyggelag og heleide datteraksjeselskaper som eier fast eiendom innebære full "selskapsrettslig kontinuitet" etter dokumentavgiftsloven § 6 og rettsgebyrloven § 21. Overføring av fast eiendom som det heleide datteraksjeselskapet eier til boligbyggelaget som ledd i fusjonen vil da tinglysningsrettslig ikke anses som en hjemmelsoverføring, og da skal det heller ikke betales dokumentavgift eller rettsgebyr.

Prop. 76 L (2011-2012) Lov om bustøtte (bustøttelova)

Ny lov om bustøtte ble satt i verk 1. januar 2013. Loven er hovedsaklig en forenkling og lovfesting av gjeldende rett, og inneholder hovedprinsippene for tildeling og utregning av bustøtte. Bustøtten er en statlig, økonomisk, støtteordning som skal sikre at de som har lave inntekter og høye bostøttegifter skal få en egnet bolig. Bustøtten er en rettighetsordning. Det er Husbanken og kommunene som forvalter ordningen.

I tillegg er det tatt inn bestemmelser som skal styrke personvernet og rettssikkerheten til de som søker bustøtte. Bustøttesøkere vil nå få avgjort sine klagesaker av en uavhengig nemnd. Personvernet blir styrket ved det stilles krav om samtykke for å kunne behandle personopplysninger. For å sikre at bustøtte blir gitt til de som har krav på det, er det innført systematisk etterkontroll av inntekten og formuen til de som får bustøtte. Urettmessige ytelser vil bli krevd tilbake.

Prop. L 91 (2011-2012) Endringer i plan- og bygningsloven

Endringer i plan- og bygningsloven ble vedtatt av Stortinget i august og trådte i kraft med det samme. Endringene gjaldt hvilke krav som skal stilles ved tiltak på eksisterende bebyggelse, og bestemmelser om når kommunen kan gi byggetillatelse, selv om ikke alle tekniske krav er

oppfylt. Bakgrunnen for forslaget er at det ofte er vanskelig å tilpasse nye tekniske krav ved arbeider på eksisterende bebyggelse, særlig siden reglene kan bli tekniske og detaljerte.

Prop. L 119 (2011-2012) Endringer i kommunelova m.m. (eigenkontroll m.m.).

17. desember 2012 vedtok Stortinget lovendringene som i første rekke skal legge til rette for en enda bedre egenkontroll i kommunene. Forslagene har bakgrunn i arbeidsgrupperapporten ”85 tilrådinger for styrkt egenkontroll i kommunane”. Blant annet ble det foreslått at kontrollutvalget skal velges på det konstituerende møtet i kommunestyret, og at møtene i utvalget som hovedregel skal være åpne. Det ble også foreslått å utvide kretsen av kommunale selskaper som revisoren og kontrollutvalget har innsynsrett i. For å sette administrasjonssjefens internkontroll på dagsorden lokalt, foreslo departementet at administrasjonssjefen skal redegjøre for sin internkontroll i kommunens årsberetning.

Råd og utvalg

Regjeringsutvalget for distrikts- og regionalpolitikk

Regjeringsutvalget for distrikts- og regionalpolitikk ledes av kommunal- og regionalministeren. KRD ved Regionalpolitisk avdeling er sekretariat for utvalget. I 2012 ble det gjennomført fem møter i utvalget. Tema som ble diskutert:

- Tilgang på arbeidskraft i regionale arbeidsmarker
- Kobling av arbeidsmarkeder gjennom transportinvesteringer
- Statlig lokaliseringsspolitikk
- Høyere utdanning
- Virkemiddelaktører for næringsutvikling
- Den kommende melding til Stortinget om distrikts- og regionalpolitikken

Gründerrådet

Gründerrådet leverte sine innspill til KRD i juni 2012. Gründerrådet var blant annet opptatt av velferdsordninger, arbeidsmarkedstiltak, finansiering og forbedringer knyttet til kommunikasjon, informasjon og rådgivning til gründere. Rådet var også opptatt av hvordan skape en bedre gründerkultur i Norge. Forslaget om en bedre gründertjeneste er fulgt opp i statsbudsjettet for 2013 og i regjeringens stortingsmelding om distrikts- og regionalpolitikken. Det er satt av midler til Innovasjon Norge for å utvikle en nettbasert interaktiv tjeneste for gründere. Målet med tjenesten er at det skal bli lettere å finne frem til relevant informasjon en gründer har behov for og at gründere skal få raskere svar fra Innovasjon Norge. Tjenesten skal være operativ fra og med sommeren 2013.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU)

TBU ble oppnevnt i 1979 og er et partssammensatt utvalg for rapportering, statistisk tilrettelegging og faglig vurdering av data som gjelder økonomien i kommunene og fylkeskommunene. Departementet har ansvar for sekretariatet og har en koordinerende rolle ved utarbeidelse av rapporter og notater.

I 2012 utarbeidet utvalget to rapporter og tre notater til konsultasjonsmøtene mellom staten og kommunesektoren. I tillegg ble det arrangert et åpent fagseminar med ”*Styring på ulike nivåer - Forholdet mellom stat og kommuner*” som tema.

Prosjekt og større oppgaver

Oppfølgingen av 22. juli-kommisjonens rapport

22. juli-kommisjonen har i sin rapport pekt på flere forhold knyttet til sikkerhet og beredskap som myndighetene må følge opp.

Avvikling av kommunestyre-, fylkestings- og stortingsvalg er det eneste enkeltområdet der KRD har et hovedansvar for å håndtere eventuelle kritiske hendelser. Dette krever både godt planverk, øvelsesaktivitet og et opplegg for evaluering av håndteringen av kritiske situasjoner. KRD har utarbeidet oversikter over krisescenarioer, herunder beredskapsplan knyttet opp mot KRDs plan for håndtering av ekstraordinære hendelser. KRD har hatt tett samarbeid med Krisestøtteenheten (KSE) i Justis- og beredskapsdepartementet, og med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, for å kvalitetssikre og øve på beredskap. Valgberedskap og krisehåndtering øves rutinemessig i forkant av både kommune- og fylkestingsvalg og stortingsvalg.

Departementet har ansvaret for bygningsdelen av plan- og bygningsloven. Loven har bestemmelser om sikkerhet av byggrunn. Ved akutt krisehåndtering etter naturskader er det kommunen, Fylkesmannen og nødetatene som er ansvarlige for lokal/regional krisehåndtering og for å iverksette tiltak. KRDs rolle er knyttet til etterfølgende bidrag gjennom skjønnsmidlene til finansiering av reparasjoner på kommunal infrastruktur. I lys av konkrete hendelser kan det være aktuelt å vurdere om det bygningstekniske regelverket godt nok ivaretar samfunnsmessige interesser.

Departementet har utviklet en egen "plan for håndtering av ekstraordinære hendelser". Planen beskriver kriseledelsen og stabsgrupper, varsling, oppgaver, utflyttingslokaler og kommunikasjon, samt ulike prosedyrer, og bygger på de fire planleggingsforutsetningene nærhet, likhet, ansvar og samvirke. Planen revideres årlig, etter gjennomgang i departementets ledelse. Etter 22. juli 2011 ble KRDs planverk revidert ut fra erfaringene etter eksplosjonen i regjeringskvartalet og dagene etterpå.

Departementet har sørget for at ansatte med særskilte behov etter 22/7, blir fulgt opp av Bedriftshelsetjenesten eller på annen måte. Lederne i departementet har styrket sine kunnskaper om kriseledelse, både gjennom særskilte ledersamlinger og på KRDs årlige lederkonferanse hvor ledere fra både departementet og underliggende virksomheter møtes. Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) utførte en undersøkelse om "Helse, trivsel og arbeidsmiljø" i departementene etter 22/7. Resultatene vil bli jobbet videre med i 2013 sammen med andre interne kartlegginger.

Den gylne spikerpistol

Sommeren 2012 startet KRD arbeidet med håndverkerprisen Den gylne spikerpistol. Prisen var en oppfølging av meldingen om bygningspolitikk. Den gylne spikerpistol har vært et samarbeidsprosjekt mellom Bolig- og bygningsavdelingen, Kommunikasjonssenheten og politisk ledelse. Som et resultat av bred mediedekning og stor aktivitet på sosiale medier, ble 235 tømrere nominert til prisen. Alle fylker og begge kjønn var representert blant de nominerte, og kandidatens alder strakk seg fra 20 til 69 år. Prosjektet ble avsluttet med at statsråden overrasket vinneren ved å reise til byggeplassen han jobbet på for å dele ut prisen.

Debatt om boligpolitikk

Boligprisene i Norge har økt kraftig i de senere år. En rekordstor befolkningsvekst har bidratt til presset i boligmarkedet og de økte prisene. I 2012 pågikk det en aktiv politisk debatt om boligbygging og boligetablering, både i tradisjonelle medier og på sosiale medier. Departementet var også representert på en rekke boligpolitiske arrangementer gjennom året.

Befolkningsveksten og høye boligpriser gjør seg særlig gjeldende i pressområder. Behovet for boligbygging er stort, og mange sliter med å etablere seg i boligmarkedet. Regjeringen skal ikke styre hvor mange boliger som skal bygges eller regulere prisene på boliger. Vår oppgave er å sikre gode rammevilkår innen boligbygging og legge til rette for gode byggeprosesser.

I juni 2012 la departementet frem en melding om bygningspolitikk. Her varslet vi redusert byråkrati i byggeprosesser. Flere enkle byggetiltak skal kunne bli satt i verk uten å måtte søke kommunen først. Målet er å redusere omfanget av saker med 30 prosent, noe som vil gi kommunene ressurser til en raskere byggesaksbehandling.

Boligpolitikkenes mål er at alle skal bo godt og trygt. En viktig ambisjon er å sikre bosituasjonen for vanskeligstilte grupper. Startlån er et viktig virkemiddel for å hjelpe økonomisk vanskeligstilte inn på boligmarkedet og inn i en eid bolig. Videre er departementet opptatt av å øke tallet på utleieboliger. Siden 2008 er det gitt tilskudd til 6.300 utleieboliger, og i statsbudsjettet for 2013 ble denne tilskuddsordningen ytterligere styrket.

Våren 2013 legger departementet frem en melding om boligpolitikk. Her vil boligbygging og boligetablering være sentrale tema.

Melding til Stortinget om distrikts- og regionalpolitikken

Arbeidet med en ny melding om distrikts- og regionalpolitikken ble startet våren 2011. Et viktig grunnlag for meldingen er NOU2011:3 *Kompetansearbeidsplasser – drivkraft for vekst i hele landet* i som ble lagt frem i mars 2011. Meldingen legges frem våren 2013. Meldingen tar utgangspunkt i behovet for kunnskapsbasert verdiskaping og velfungerende regionale arbeidsmarkeder. I meldingen presenterer regjeringen viktige rammevilkår for lokal og regional utvikling på mange politikkområder.

Verdiskapingsprogrammet for lokale og regionale parker

Dette er en ny satsing for KRD. Lokale og regionale parker er en samarbeidsmodell for bygdeutvikling og bærekraftig bruk av områder i Norge med særegne natur- og kulturverdier. Hensikten er å bidra til lokal og regional utvikling ved å ta vare på og utvikle natur, kultur og miljø og menneskelige ressurser i området. Parkene skal fremme helhetlig steds- og næringsutvikling, og levende bygdesamfunn i områder med slike verdier. Det ble satt av 10 mill. kroner på budsjettet i 2012, med en videreføring i 2013.

Kommunelovjubileet

KRD markerte i september 2012 kommunelovens 20-årsjubileum ved å arrangere en stor [jubileumskonferanse](#).

Målet med konferansen var å diskutere hvilke utfordringer og kommunalrettslige problemstillinger som kommunene og fylkeskommunene står overfor i dag og som de vil møte fremover. Statsråd Navarsete åpnet konferansen og inviterte til en debatt om dagens kommunelov er god nok eller om den er moden for revisjon.

Under konferansen lanserte departementet en innspillsside på internett, der alle brukere av kommuneloven ble invitert til å gi sin mening om loven. I tillegg trykket departementet en artikkelsamling i anledning jubileet, der eksterne bidragsytere belyser og drøfter et bredt spekter av kommunalrettslige problemstillinger.

Om EVA

KRD har utviklet et nytt valgadministrativt system (EVA). Dette ble prøvd ut i 10 kommuner ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2011. EVA skal benyttes av alle fylker og kommuner ved stortings- og sametingsvalget i 2013.

KRD eier, forvalter og drifter systemet. EVA består av tre deler. Et sentralt administrativt system for valgoppgjør, et system for elektronisk opptelling av stemmesedler (skanning), og en løsning for internettstemmegivning (e-valg). E-valgsløsningen ble prøvd ut i 10 kommuner i 2011 og vil bli benyttet i 12 kommuner ved stortingsvalget 2013.

Ny strategi for sosiale medier

Sosiale medier er en viktig arena for den offentlige forvaltningen, både når det gjelder formidling, dialog, omdømmebygging og deling av kunnskap. Departementet ønsker å utnytte mulighetene som ligger i sosiale medier, og jobber for at disse kanalene skal være en integrert del av kommunikasjonsarbeidet.

I 2012 utarbeidet vi en strategi for sosiale medier. Her står det nedfelt at vi skal vurdere våre kanaler i sosiale medier på lik linje med andre kanaler, ut i fra hvilken målgruppe vi ønsker å nå og hvordan vi skal presentere budskapet. Departementet skal bruke sosiale medier til å følge med på det som blir sagt om våre fagområder og politisk ledelse, gi folk mulighet til å delta i dialog, samt informere om viktige saker. Det er også en viktig kanal i en krisesituasjon.

Medarbeiderundersøkelse og lederevaluering

Godt lederskap og et godt arbeidsmiljø med tilfredse og engasjerte medarbeidere er avgjørende for gode prestasjoner og resultater.

I 2012 har vi gjennomført en lederevaluering og medarbeiderundersøkelse. Dette vil gi bred informasjon om status og retning for hva vi bør jobbe med når det gjelder medarbeidertrivsel, arbeidsmiljø og ledelse i departementet.

Internasjonalt arbeid

Europarådet

Departementet har deltatt aktivt i Styringskomiteen for lokalt og regionalt demokrati (CDLR). Komiteen har oppgaver på det kommunalpolitiske området i Europarådet. Viktige samarbeidsområder i 2012 var erfaringsutveksling om noen hovedtema: finanskrisen, demokratisk deltakelse og kapasitetsbygging, kommunesamarbeid på tvers av grenser, menneskerettigheter på lokalt nivå og samarbeid med EU.

En viktig oppgave i Norge var oppfølging av Felles europeisk handlingsplan for godt styresett på lokalt og regionalt nivå. KS og KRD samarbeider i 2011–2013 om et prosjekt med å lansere den europeiske prisen for godt lokalt styresett. Bærum, Lillesand, Time og Stavanger fikk på ordførerkonferansen 23. mai 2012 tildelt Europarådets pris for godt styresett.

Nordisk samarbeid – kommunalministermøte i Danmark

Det nordiske kommunalministermøtet fant sted i Nymindegab, Danmark 22.-24. august 2012. Hovedtemaet for møtet var "Kommunale reformer, status, planer og evaluering", samt informere om aktuelle saker i landene.

Nordisk samarbeid – regionalministermøte i Norge

De nordiske regionalministrene møttes til det årlige nordiske ministermøtet i Ministerrådet for Næring, Energi og Regionalpolitikk i Stjørdal 11. oktober. På dette møtet vedtok regionalministrene et nytt regionalpolitisk samarbeidsprogram for 2013-2016.

EØS og Interreg

Departementet finansierer en ambassaderådstilling for kommunale og regionale saker i Brussel. I kontakten med ambassaderåden har departementet særlig fulgt arbeidet med Norges deltakelse i det territoriale samarbeidet, regelverket for offentlig støtte, Nordlig Dimensjon, EUs Østersjøstrategi m.v. Regionalpolitikken for EU for perioden 2014 - 2020 er et sentralt tema i diskusjonen, og Norge deltar i flere av prosessene.

Norge deltok på ekspedisjonssjefsmøter under både det danske og det kypriotiske formannskapet i 2012, hvor oppfølging av EUs reviderte Territoriale Agenda og EUs fremtidige regionalpolitikk var tema.

Departementet har fulgt opp det territoriale samarbeidet Interreg ved å delta i programmenes overvåkings- og styringskomiteer. Det viktigste og mest ressurskrevende arbeidet i 2012 har vært å følge og delta i utvikling av nye programmer for perioden 2014-2020. Dette arbeidet vil bli fulgt opp i 2013. KRD deltar også i en nordisk arbeidsgruppe for å følge opp dette arbeidet.

Departementet har også fulgt opp og deltatt aktivt i arbeidet med å utvikle nytt regelverk for regionalpolitisk statsstøtte for perioden 2014-2020. Regelverket setter rammene for muligheten til å gi investeringstilskudd og differensiert arbeidsgiveravgift. Arbeidet vil bli fulgt opp i 2013. En egen arbeidsgruppe er etablert for i størst mulig grad å samordne nordiske innspill til Kommisjonen.

KRD finansierer et engasjement som nasjonal ekspert i Kommisjonens DG Region. Eksperten arbeider med regionalpolitiske problemstillinger knyttet til Interreg og makroregionale strategier, herunder Østersjøen og nordområdene.

OECD

Departementet deltar i komiteen for regionalpolitikk og komiteens arbeidsgrupper for ruralpolitikk og for territoriale indikatorer, og i programkomiteen for lokal økonomisk utvikling og sysselsetting.

UN Habitat

KRD har løpende oppfølging av UN-Habitat gjennom blant annet ambassaden i Nairobi og UD. Flere store saker har stått på dagsorden i løpet av året, blant annet er det igangsatt et arbeid om endring av styringsstrukturen i organisasjonen. Organisasjonen har også igangsatt arbeid med oppfølging av Milleniumsmålene (post 2015), forberedelse til Habitat III i Istanbul 2016 og arbeid med en Global Boligstrategi 2025.

World Urban Forum 6 ble arrangert i Napoli, Italia 2.-7.september. Hovedtema for konferansen var ”Byenes framtid”, med flere undertema. KRD hadde ansvar for å koordinere den norske deltakelsen.. Statssekretær Anne Beate K. Tvinnereim holdt flere innlegg og deltok i paneldebatter.

UN-Habitats visedirektør besøkte Norge i oktober i forbindelse med markering av Habitatdagen. KRD samarbeidet med UD om program for hennes besøk.

Tverrfaglige aktiviteter

Mål-, resultat- og risikostyring og etatsstyring

Mål- og resultatstyring er det grunnleggende styringsprinsippet i statlige virksomheter. Overordnede, politisk fastsatte mål konkretiseres. Ressursbruk og resultater vurderes i lys av disse og følges opp.

Risikostyring er en del av departementets internkontroll. Avdelingene vurderer risiko ved mål og oppgaver som en del av planarbeidet. Departementets overordnede risikoanalyse blir drøftet på toppledernivå 3–4 ganger per år og gir grunnlag for justering av strategier og arbeidsmål.

Departementets etatsstyring er en viktig del av styringssystemet. Det legger premisene for at underliggende etater skal kunne gjennomføre vedtatt politikk og nå mål- og resultatkrav. De årlige [tildelingsbrevene og styringsmøtene](#) er hovedelementene i styringsdialogen.

Departementet har etatsstyringsansvar for [Husbanken](#), [Direktoratet for byggkvalitet](#), [Distriktssenteret](#) og [Husleietvistutvalget](#).

Riksrevisjonens kontroll

På departementets områder hadde Riksrevisjonen i [Dokument 1 \(2012–2013\)](#) (lenke til [riksrevisjonen.no](#)) bemerkninger til forhold hos Direktoratet for byggkvalitet når det gjelder produkt- og markedstilsyn med byggevaremarkedet og ordning for sentral godkjenning av foretak, anskaffelser og årsregnskapet.

Etikk

De etiske retningslinjene er omtalt i [tildelingsbrevene](#) til departementets underliggende virksomheter.

Retningslinjene er tema i de årlige lederkontraktssamtalene departementsråden har med ekspedisjonssjefer og virksomhetsledere. Retningslinjene er også en del av programmet for nytilsatte i departementet.

Forskning og utviklingsarbeid

I 2012 ble en stor del forskningsmidler kanalisert til DEMOSREG-programmet i Norges forskningsråd. Fra og med 2011 er boligspørsmål lagt inn i programmet "Velferd, arbeidsliv og migrasjon" (VAM).

Departementet har videre tildelt Norges forskningsråd midler til videreføring av en strategisk satsing innen regionaløkonomiske modeller og forskning på bostedsvalg. Departementet har også kjøpt oppdragsforskning, utlyst gjennom Doffin (database for offentlige innkjøp i Norge) eller TED (EUs kunngjøringsdatabase). Departementet har utarbeidet en [forskningsstrategi for 2011–2014](#), som har lagt føringer for departementets forsknings- og utviklingsarbeid.

Evalueringer gjennomført i 2012 er finne på [evalueringportalen.no](#).

IKT-området

Informasjonsteknologi er et kritisk verktøy for at medarbeiderne våre skal kunne løse oppgavene sine effektivt og med god kvalitet. Departementet planlegger og kjøper inn IKT-utstyr, og Departementenes servicesenter (DSS) drifter departementets IKT-systemer.

Departementet deltar i et nært samarbeid med de andre departementene på felles IKT-plattform og DSS i spørsmål knyttet til videreutvikling, vedlikehold og drift av teknologiske løsninger. Fellesskapet er i etableringsfasen der viktige styringsdokumenter er utarbeidet, som overordnet informasjonssikkerhetspolicy, IKT-strategi og handlingsplan til denne.

Fellesskapet har hatt fokus på at systemene skal bli mer robuste overfor driftsavbrudd og ivareta hensynet til informasjonssikkerhet. Arbeidet fortsetter i 2013, blant annet med risikoanalyser, basert på kartlegging og verdivurdering av informasjonsaktiva, identifisering av uønskede hendelser mv.

Sikkerhet og beredskap

For å øke beredskaps- og krisehåndteringsevnen deltar departementet på samlinger arrangert av sentrale beredskapsmyndigheter. Etatene er i styringsdialogen varslet om at departementet ønsker et tettere samarbeid på sikkerhets- og beredskapsområdet fra 2013.

Departementet har informasjonssikkerhet som hovedprioritet, og vil fortsette det påbegynte arbeidet (se IKT-området). Også på dette området vil departementet inkludere etatene.

Se også omtalen av [Oppfølgingen av 22.7.-kommisjonens rapport](#).

Arkiv

Etter arkivloven skal alle offentlige virksomheter ha et arkiv som er ordnet og innrettet slik at dokumentene er trygge som informasjonskilder nå og for fremtiden. Det ble i 2012 registrert (journalført) i alt 15997 dokument i systemet. Av dette var 7757 inngående dokument, 3684 var utgående dokument og 4554 interne notater. 3829 av disse dokumentene ble registrert som e-post. Departementet fikk 1040 krav om innsyn i 2012, en nedgang på 559 forespørsler fra 2011. 347 innsynskrav ble avslått, departementet fikk ingen klager på avslag om innsyn. Vi begynte i 2007 et særskilt prosjekt med avlevering av arkivmateriale til Riksarkivet. Arbeidet vil fortsette videre i 2013.

Kommunikasjon og media

Departementets kommunikasjon skal være etterrettelig, basert på et godt faglig grunnlag og bygge på prinsippene i Statens kommunikasjonspolitikk. Disse prinsippene er: åpen, aktiv, medvirkning, nå alle og helhet. Kommunikasjonsarbeidet skal i tillegg legges opp systematisk og bidra til at omverdenen har tillit til departementet.

For å nå alle målgrupper, blant annet unge mennesker, tar departementet stadig i bruk nye kanaler. I 2012 har vi blant annet spurt befolkningen om innspill via regjeringens blogger om smarte kommuner og innovative løsninger i kommunene. Dette er nye måter å kommunisere på, som trolig vil bli brukt enda mer i tida fremover. Departementets aktivitet og synlighet på Twitter er også i vekst. I fjor doblet vi antall følgere på Twitter.

Nøkkeltall for 2012:

- 20 sett med bilder på Flickr
- 225 pressemeldinger
- 458 henvendelser fra media
- 1947 følgere på Twitter
- 447 liker oss på Facebook
- 652 687 besøk på regjeringen.no/krd
- 1 813 242 sidevisninger på regjeringen.no/krd

- 8. oktober var mest aktive dato (statsbudsjettet for 2013 ble lagt frem)
- Valgportalen var den mest besøkte nettsiden på regjeringen.no/krd

EMAS – miljøledelsessystem

EMAS er et europeisk miljøledelsessystem. Innføring av EMAS i KRD er et samarbeid mellom Departementenes servicesenter (DSS) og de fleste departementene.

DSS er pådriver og prosjektleder i innføringen av miljøledelsessystem for de områder som berører alle departement. Arbeidet startet i 2011, og ferdigstilles første kvartal 2013. Selve sertifiseringen vil etter planen skje høsten 2013.

Målloven

Loven slår fast at ingen av målformene skal være representert med mindre enn 25 prosent i departementets publikasjoner. I 2012 var nynorskandelen i departementet på om lag 62 prosent i kortere tekster (under 10 sider), eksempelvis pressemeldinger, stillingsannonser, kortere høringsnotat, rundskriv og brosjyrer. Nynorskandelen i lengre tekster (over 10 sider), eksempelvis rapporter, høringsnotat, veiledere og lignende var på 49,5 prosent. Proposisjoner og meldinger til Stortinget er ikke medregnet. Interne dokumenter er ikke omfattet av loven.

Avdelingene i departementet

Departementet er delt inn i fire avdelinger og en kommunikasjonsenhet. I tillegg kommer forværelset til departementsråden og statsråden. Departementet hadde i 2012 et [driftsbudsjett](#) på om lag 159 millioner kroner.

Plan- og administrasjonsavdelingen**Avdelingsfakta**

Ansatte i 2012	37 personer (inkludert ansatte med redusert stillingsprosent)
Organisering/team:	administrasjon dokumentasjon HR planlegging samordning økonomistyring
Forvalter totalt	184 millioner kroner
Av dette forvalter departementet direkte	169 millioner kroner

Plan- og administrasjonsavdelingen fungerer som stab for departementsråden og serviceenhet for de andre avdelingene. Arbeidsoppgavene omfatter samordning og kvalitetssikring av arbeidet i departementet med statsbudsjettet, samordning i høringssaker og merknader til regjeringsnotater. Avdelingen har ansvar for økonomiforvaltning generelt og driftsbudsjettet til departementet spesielt, lønns- og personalforvaltning, personalpolitikk, regnskapsføring og arkiv.

Avdelingen forvalter også en fellesbevilgning til forskings- og utredningsoppdrag innenfor området til departementet, en mindre bevilgning til større innkjøp og vedlikehold, i hovedsak innenfor IKT-området, og en bevilgning til Norges forskingsråd.

Regionalpolitisk avdeling**Avdelingsfakta**

Ansatte i 2012	40 personer (inkludert ansatte med redusert stillingsprosent)
Organisering/team:	analyse bedriftsutvikling informasjonsarbeid internasjonalt arbeid lokal utvikling læring næring områderegional utvikling sektor stab økonomi
Forvalter totalt:	2,68 milliarder kroner
Av dette forvalter departementet direkte	529,6 millioner kroner
Love og forskrifter	Lov om regulering av bygge- og anleggsverksemd

En aktiv og målrettet distrikts- og regionalpolitikk skal bidra til verdiskaping, arbeidsplasser og velferd i hele landet. De viktigste strategiene avdelingen arbeider med er å skape attraktive arbeidsplasser, et godt tjeneste- og velferdstilbud, god infrastruktur og attraktive steder. Avdelingen analyserer utviklingstrekk i samfunnet og følger opp politikikutvikling innenfor ulike sektorer som er viktige for utviklingen i distrikt og regioner.

En viktig oppgave er å samordne utformingen av politikk i ulike sektorer, slik at de utgjør en helhetlig og målrettet politikk for regional utvikling. Avdelingen utvikler og forvalter særskilte distrikts- og regionalpolitiske virkemidler rettet mot næringsliv, fylkeskommuner og kommuner. En annen viktig oppgave er å følge opp Reviderte retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenesteproduksjon.

Den daglige forvaltningen av virkemidlene er i hovedsak delegert til fylkeskommunene, Innovasjon Norge, Selskapet for industrivekst (SIVA) og Norges forskningsråd. Avdelingen har Distriktssenteret som en underliggende virksomhet. Avdelingen følger den internasjonale utviklingen og er ansvarlig for Norges medvirkning i EUs Interreg-program.

Kommunalavdelingen**Avdelingsfakta**

Ansatte i 2012	67 personer (inkludert ansatte med redusert stillingsprosent)
Organisering/seksjon	administrasjonsseksjonen juridisk seksjon kommuneøkonomiseksjonen samordningsseksjonen seksjon for valg og lokaldemokrati
Forvalter totalt	143,5 milliarder kroner
Av dette forvalter departementet direkte	112,7 millioner kroner
Love og forskrifter	kommuneloven med forskrifter valgloven forskrift om valg kommuneinndelingsloven lov om forsøk i offentlig forvaltning lov om interkommunale selskap

Kommunalavdelingen skal medvirke til rammevilkår som legger til rette for lokalt selvstyre og en kommunesektor som på en god måte kan ta seg av de ulike rollene som demokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsforvalter.

Avdelingen har ansvaret for inntektsfordelingen mellom kommuner og mellom fylkeskommuner gjennom utvikling og drift av inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner. I tillegg arbeider avdelingen med de samlede inntektsrammene for kommunesektoren. Avdelingen samordner staten sine tiltak overfor kommunesektoren og forvalter kommuneloven og resten av det juridiske rammeverket. Avdelingen har ansvaret for kommune- og fylkesinndelingen, oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene, konsultasjonsordningen mellom staten og kommunesektoren og fornyingsarbeid rettet mot kommunesektoren.

Avdelingen har det nasjonale ansvaret for å forberede og gjennomføre valg. Avdelingen er ansvarlig for KOSTRA, et nasjonalt informasjonssystem knyttet til kommunal- og fylkeskommunal ressursbruk, og avdelingen forvalter staten sin eierandel i Kommunalbanken AS. Avdelingen forvalter direkte en bevilgning til kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet, valgbevilgningen og deler av bevilgningen til skjønnstilskudd.

Bolig- og bygningsavdelingen

Avdelingsfakta

Ansatte i 2012	42 personer (inkludert ansatte med redusert stillingsprosent)
Organisering/seksjon	byggkvalitet byggeprosess bolig økonomi og etatsstyring stab
Forvalter totalt *	24,1 milliarder kroner
Av dette forvalter departementet direkte	4,6 millioner kroner
Lover og forskrifter	boligbyggelagsloven borettslagsloven med forskrifter eierseksjonsloven med forskrift husleieloven med forskrifter lov om kommunal forkjøpsrett til boliger med forskrift husbankloven med forskrifter plan- og bygningsloven, byggesaksdelen saksbehandlingsforskriften byggteknisk forskrift lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker, med forskrift oreigningslova

*) Husbanken utlånsportefølje er på om lag 118 milliarder kroner.

Bolig- og bygningsavdelingen skal medvirke til å oppnå regjeringens mål om at alle skal kunne bo godt og trygt, og at det bygde miljø utformes ut fra hensynet til en bærekraftig utvikling.

Regjeringen ønsker å legge til rette for et velfungerende boligmarked. Det offentlige har et ansvar for at alle har tilgang til god informasjon om boligmarkedet, en balansert lovregulering og tilgang til boligfinansiering i hele landet.

Flest mulig av de som ønsker det skal kunne etablere seg i egen bolig. Boligsosialt arbeid, inkludert innsats for å forebygge og bekjempe bostedsløshet, er høyt prioritert. Det boligsosiale arbeidet skal bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet får den hjelpen de trenger for å oppnå en trygg bosituasjon. Dette forutsetter god kompetanse og høy aktivitet i kommunene.

Regjeringen ønsker en helhetlig bygningspolitikk overfor bygge- og eiendomsnæringen, kommuner og husholdninger. Byggeprosessen skal være effektiv og brukervennlig og bidra til god kvalitet og få byggfeil. Bygninger med lavt energibruk er et viktig bidrag til lavere klimautslipp. Bygde omgivelser bør planlegges og utformes universelt slik at alle så langt det er mulig kan bruke dem, uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.

Regjeringen ønsker å bidra til attraktive steder med gode levekår gjennom stedsutvikling, områdeløft og god byggeskikk.

Avdelingen følger opp målene gjennom lov- og forskriftsarbeid, lovtolking og utforming av økonomiske virkemidler som lån, bostøtte, tilskuddsordninger, og gjennom kompetansebygging, rådgiving og informasjon.

[Husbanken](#), [Direktoratet for byggkvalitet](#) og [Husleietvistutvalget](#) forvalter ordningene. Se egen omtale av disse under kapittel *Underliggende etater og tilknyttede virksomheter*.

Kommunikasjonsenheten

Fakta

Ansatte i 2012

12 personer (inkludert ansatte med redusert stillingsprosent)

Kommunikasjonsenheten samordner departementets forhold til mediene, er pådriver for en effektiv medie- og samfunnskontakt og sørger for god kommunikasjonsforvaltning i departementet.

Enheten informerer om aktiviteter og politiske beslutninger. I tillegg bidrar enheten til å formidle informasjon til innbyggerne om muligheter, rettigheter og plikter knyttet til departementets virksomhetsområder. Enheten har også det redaksjonelle ansvaret for departementets nettsider både internt og eksternt.

Personalområdet

I KRD vil vi ha et arbeidsliv som har plass til alle som vil og kan arbeide. Handlingsplaner på det personalpolitiske området har som mål å legge til rette for arbeidssøkere med redusert funksjonsevne, øke pensjonsalderen og øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. Departementet har egne retningslinjer for rekruttering og skal praktisere positiv forskjellsbehandling for enkelte grupper (kjønn, etnisitet, redusert funksjonsevne).

For 2012 vil vi trekke frem følgende tiltak for likestilling og mangfold

- Utarbeidet og implementert *Handlingsplan for rekruttering av arbeidstakere med innvandrerbakgrunn*
- Arrangert mangfoldsseminar i samarbeid med blant annet IMDI
- Etablert samarbeid med Vitenskapsbutikken ved Universitetet i Oslo for å legge til rette for prosjektsamarbeid mellom masterstudenter og KRD
- Tatt i bruk nettportalen "ambisjoner.no" som særlig retter seg mot personer med minoritetsbakgrunn

Videre tiltak for likestilling og mangfold i 2013

- KRD ansetter en person igjennom FADs nye traineeprogram for personer med nedsatt funksjonsevne
- Fortsette å styrke kunnskapen for å utvikle en mangfoldig arbeidsplass
- Forbedre systemer/prosesser ved rekruttering, med bevisst og aktivt fokus på markedsføring og annonsetekst

Lønns- og arbeidsforhold

Det er overordnet mål for departementet å ha minst 40 prosent av hvert kjønn på alle stillingsnivåer.

Av de 202 tilsatte i departementet i 2012 utgjorde kvinner 58 prosent. Fra 2011 til 2012 økte kvinners lønn med 4,95 prosent, menn hadde en økning på 2,9 prosent.

Lønnspolitikken skal blant annet bidra til reell likestilling mellom kjønnene. I tillegg til god kjønnsbalanse innenfor stillingsgruppene, er departementet opptatt av lønnsforskjeller innenfor de enkelte stillingsgruppene. Gjennomsnittslønn for alle tilsatte var i 2012 571 850 kroner. Gjennomsnittet for menn var 592 653 kroner og for kvinner 557 379 kroner.

Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn kan i stor grad forklares med fordelingen på stillingsgrupper. I gruppene med lavest lønn (saksbehandlere) er 73 prosent kvinner og 27 prosent menn. Det er små forskjeller i gjennomsnittlig lønn mellom kvinner og menn innenfor de enkelte stillingskategoriene.

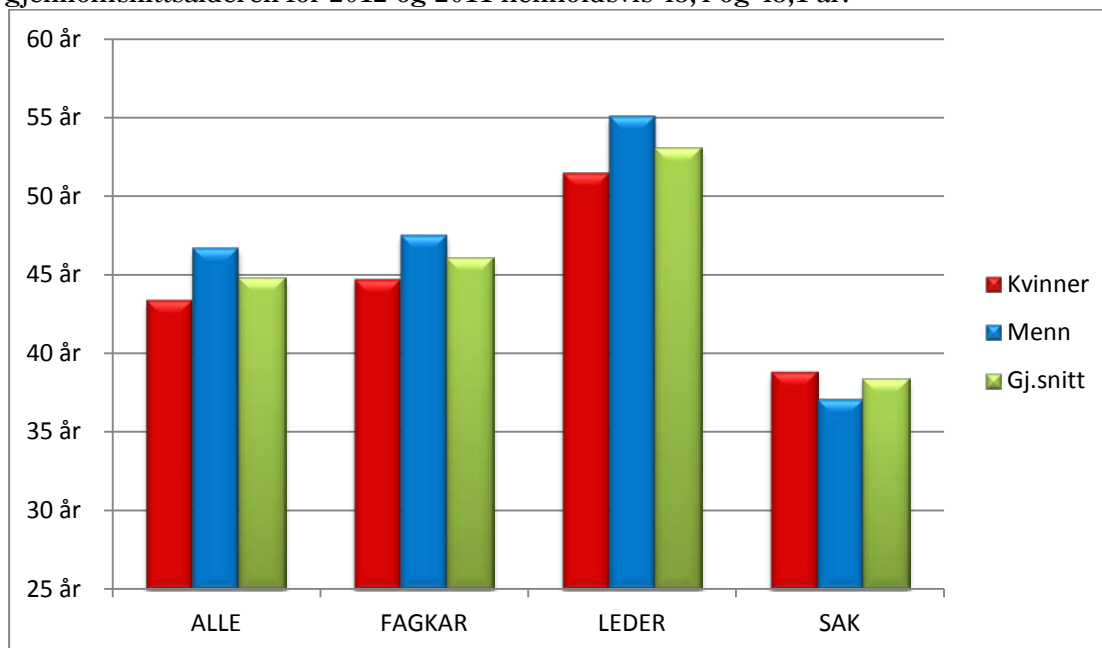
	Kjønnsbalanse			Lønn		Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldrepermisjon		Legemeldt syke-fravær		
	M%	K%	Total (N)	M (kr/%)	K (kr/%)	M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%	
Totalt i virksomheten (Toppledelsen er ikke med i gjennomsnitt for lønn)	2012	42	58	202	592 653	557 379	6	14	7,1	7,4	27	73	1,3	4,2
	2011	42	58	197	524 730	479 738	6	14	4,8	7	32	68	1,3	3,7
Toppledelse (Dep.råd., ekspedisjonssjef)	2012	67	33	6	1 114 500	1 042 700								
	2011	60	40	5	1 054 333	1 009 550								
Mellomledelse (avdelings-/underdir., kontorsjef)	2012	39	61	23	768 289	732 714								
	2011	41	59	22	733 933	699 892								
Kategori 1 (faglig karrierevei[1])	2012	48	42	114	604 927	585 212								
	2011	50	50	111	590 915	564 643								
Kategori 2. (saksbehandlere[2])	2012	28	72	58	451 663	459 836								
	2011	28	72	58	435 581	434 133								

[1] Faglig karrierevei: prosjektleder, seniorrådgiver, spesialrådgiver og fagdirektør

[2] Saksbehandlere: konsulent, førstekonsulent, seniorkonsulent og rådgiver

Aldersfordeling

Gjennomsnittsalderen departementet i 2012 var 44,8 år, som er en oppgang fra 44,6 år i 2011. Gjennomsnittsalderen for menn i 2012 var 46,7 mot 46,8 år i 2011. For kvinner var gjennomsnittsalderen for 2012 og 2011 henholdsvis 43,4 og 43,1 år.

Arbeidstids- og permisjonsordninger

Fleksible arbeidstidsordninger og ulike ordninger for hjemmekontor tilrettelegges for ansatte av begge kjønn i ulike livsfaser.

I 2012 tok menn ut 27 prosent av foreldrepermisjonen, en nedgang fra 2011 (32 prosent). Kvinner utgjør 77 prosent av dem som har redusert arbeidstid i 2012 (mot 76 prosent i 2011).

Rekruttering, turnover og forfremmelse

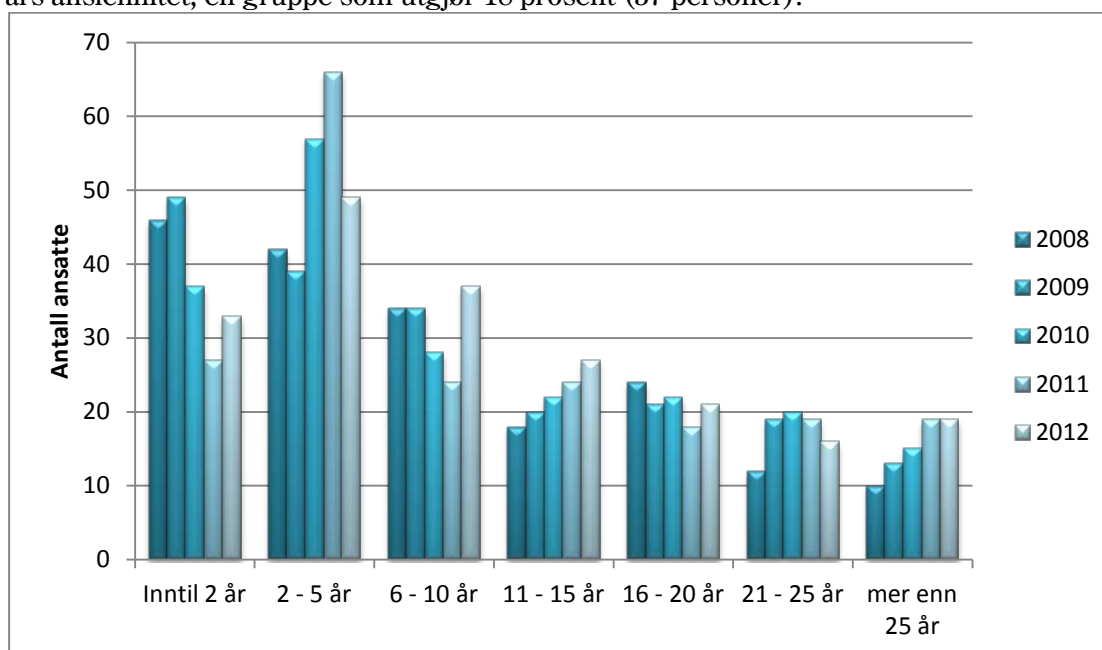
KRD har en åpen rekrutterings- og avansementspolitikk som vektlegger ryddighet, medvirkning fra de ansatte, likebehandling og felles utvelgelseskriterier.

I 2012 ble det tilsatt 26 nye medarbeidere i departementet. Av de 26 begynte 16 nytilsatte i gruppen saksbehandlere, ni i gruppen faglig karrierevei og en i gruppen ledere.

Departementet fikk i gjennomsnitt 64 søknader på 12 kunngjorte stillinger (23 tilsetninger). Det ble registrert en turnover på 6,9 prosent 2012, en nedgang fra 9,1 prosent i 2011.

Ansiennitet

33 personer (16 prosent) har vært tilsatt i mindre enn to år. Det er 35 personer (17 prosent) som har vært tilsatt i mer enn 20 år. Det er størst økning i antall tilsatte i gruppen med 6 til 10 års ansiennitet, en gruppe som utgjør 18 prosent (37 personer).

Kompetanseutvikling

Riktig kompetanse er en forutsetning for å realisere de visjonene og målene departementet har. De ansatte får jevnlig tilbud om utviklingstiltak innenfor fagkompetanse, arbeidsverktøy og kommunikasjons- og relasjonskompetanse. Lederne spiller en viktig rolle ved å motivere og inspirere sine medarbeidere. Daglig læring skjer ved en bevisst fordeling av oppgaver, gjennom ulike organisasjons- og arbeidsformer, jobbrotasjon, fungeringer, deltakelse i faglige nettverk, tjenestereiser og mentorordninger. Departementets kompetansestrategi for 2008–2012 er blitt revidert. Det ble utarbeidet en handlingsplan for prioriterte tiltak frem til utgangen av 2012. I tillegg utarbeides det årlig en felles opplæringsplan. Avdelingene og Kommunikasjonsenheten lager dessuten egne årlige opplæringsplaner.

I 2012 hadde departementet blant annet følgende kompetanseutviklingstiltak:

Videreutdanning og stipend

Departementet legger vekt på å ha gode ordninger for individuell videreutdanning. Det legges vekt på faglig tilknytning og eventuelle fremtidige arbeidsområder i departementet. Det ble blant annet gitt støtte til studier ved BI og språkkurs.

Det er også mulig å hospitere i andre avdelinger, eksterne virksomheter og være med i internasjonale utvekslingsordninger.

Kurs, seminar og temamøte

I 2012 har departementet arrangert en rekke tiltak rettet mot alle ansatte, blant annet allmøter om språkarbeid, EU/EØS, kurs i statsstøtte, offentlige anskaffelser og seminar om utviklingen i norsk økonomi.

De enkelte avdelingene har også gjennomført en rekke tiltak ut fra faglige behov.

Eksterne læringsarenaer og samarbeidspartnere

Ansatte har deltatt på ulike eksterne opplæringstilbud i regi av blant annet Partnerforum, Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), Direktoratet for økonomistyring (DFØ), Servicesenteret for departementene (DSS), HR Norge og Administrativt forskningsfond (AFF).

Introduksjonsprogram for nytilsatte

Nytilsatte deltok i et eget introduksjonsprogram som skal bidra til at de finner seg raskt til rette, både faglig og sosialt. Det ble gjennomført to introduksjonsprogram over to dager i 2012.

Utviklingsprogram for medarbeidere

Målet er at medarbeidere skal bli bedre til å samarbeide, kommunisere og få større bevissthet om egen rolle, egne preferanser og utviklingsmuligheter. Det femte i rekken ble avholdt høsten 2011 og avsluttet januar 2012. I alt deltok 14 personer, hvorav 12 kvinner og 2 menn. Nytt program arrangeres våren 2013.

Lederskapsutvikling

Departementet vektlegger å ivareta høyt kompetansenivå hos lederne. Det blir årlig gjennomført lederskapsutviklingstiltak for at ledere skal videreutvikle bevisstheten om hva som er et godt lederskap i en kunnskapsorganisasjon.

I 2012 hadde vi to ledertreff. På det første ledertreffet inviterte vi 2011-vinneren av HR Norges pris "Kunsten å lede", Erik Kjeldstadli. Han delte av sine erfaringer, tanker og refleksjoner. Det andre ledertreffet var første oppfølging av høstens medarbeiderundersøkelse. Formålet var å gi støtte og inspirasjon til lederne og deres arbeid med å tolke og jobbe med resultatene i egen enhet – hvordan gå fra tall til handling.

Helse, miljø og sikkerhet

Departementet har en lokal samarbeidsavtale om inkluderende arbeidsliv (IA-avtale). I forbindelse med ny sentralavtale om inkluderende arbeidsliv har departement hatt en bred prosess med toppledelsen, avdelingene, verneombud, tillitsvalgte og Arbeidsmiljøutvalget. Det er helse- og resultatfremmende at medarbeidere og ledere trives. De tre IA-handlingsplanene og departementets sykefraværstrutiner er revidert.

Departementets handlingsplan for reduksjon av sykefraværet har som mål å redusere sykefraværet fra 5,6 prosent (2. kvartal 2001) til 4,5 prosent. I forbindelse med dette har departementet også i 2012 arbeidet med ulike tiltak. Sykefraværet har gjennom mange år vist en nedadgående tendens 6,7 prosent i 2006, til 4,5 prosent i 2010 og 4,2 prosent i 2011. Sykefraværet har gått litt opp fra 2011 til 4,3 prosent i 2012, men ligger fortsatt innenfor

departementets måltall. Sykefraværet er fortsatt betydelig høyere for kvinner enn for menn, 5,6 prosent mot 2,6 prosent. Sykemeldinger fra lege har økt litt fra 2011 (2,6 prosent) til 3,0 prosent i 2012. Egenmeldt fravær er det laveste i løpet av de siste fem år.

Beskyttelse mot trakassering

KRD har nulltoleranse for mobbing og trakassering. Departementet skal ha en kultur med åpenhet, dialog og bred medvirkning for å fremme helse, trivsel og yteevne. Det er utarbeidet egne retningslinjer for forebygging og håndtering av mobbing og trakassering.

Sosiale aktiviteter og velferdstiltak

Departementet legger stor vekt på tiltak som fremmer trivsel og tilhørighet mellom de ansatte. Av de mange tiltakene som ble gjennomført i 2012, kan vi nevne:

- kulturelunsjer
- bedriftsidrettslag som arrangerer ulike aktiviteter (blant annet fotball, innebandy, skidag og stiller lag i Holmenkollstafetten)
- fotogruppe som blant annet arrangerer kurs for fotointeresserte og går på utstillinger
- julebord (i Shippingklubben i 2012, arrangert av Bolig- og bygningsavdelingen)
- sommerfesten ble holdt i slutten av august på Ekebergrestauranten. Der ble vi blant annet underholdt av humorpoeten Jon Hjørnevik.
- Den årlige velferdsturen ble lagt til en omvisning rundt om på Tjuvholmen.

Driftsbudsjett og driftsregnskap for 2012**Bevilgning og forbruk på kap. 500, post 1 Driftsutgifter****Tabell 2: Disponibelt budsjett og reelt forbruk på kap. 500, post 1 (i 1 000 kr)**

Bevilgning i h t Saldert budsjett for 2012	152 890
Overført fra 2011	2 441
Endringer iht. Prop. 111 S (2011-2012) og Innst. 375 S (2011-2012)	500
Lønnsregulering (iht. Prop. 42 S (2012-2013) og Innst. 162 S (2012-2013))	3 187
Sum bevilgning	159 018
Regnskap 2012	157 238
Mindreutgift	1 780

Fullmakter :

kap.3500, post 16 Refusjon av fødselspenger/adopsjonspenger	2 221
kap.3500, post 17 Refusjon lærlinger	22
kap.3500, post 18 Refusjon av sykepenger	1 280
Sum fullmakter	3 523
Differanse hensyntatt fullmakt gitt i medhold av stortingsvedtak/administrative fullmakter	5 303

Det reelle mindreforbruket på 5,303 mill. kroner utgjør 3,3 pst. av bevilgningen og overføres til 2013.

Tabell 3: Spesifisert regnskap 2012 (i 1 000 kr)

	Regnskap 2012
Lønn og godtgjørelser	119 723
Maskiner, inventar, utstyr	3 818
Forbruksmateriell ¹⁾	1 241
Reiseutgifter m.m.	7 210
Kontortjenester m.m. ²⁾	4 387
Konsulenttjenester	2 600
Vedlikehold og drift av maskiner m.m. ³⁾	4 185
Vedlikehold av bygg og anlegg	691
Drift av bygninger, lokalleie	13 382
Sum	157 238

Noter til regnskapet

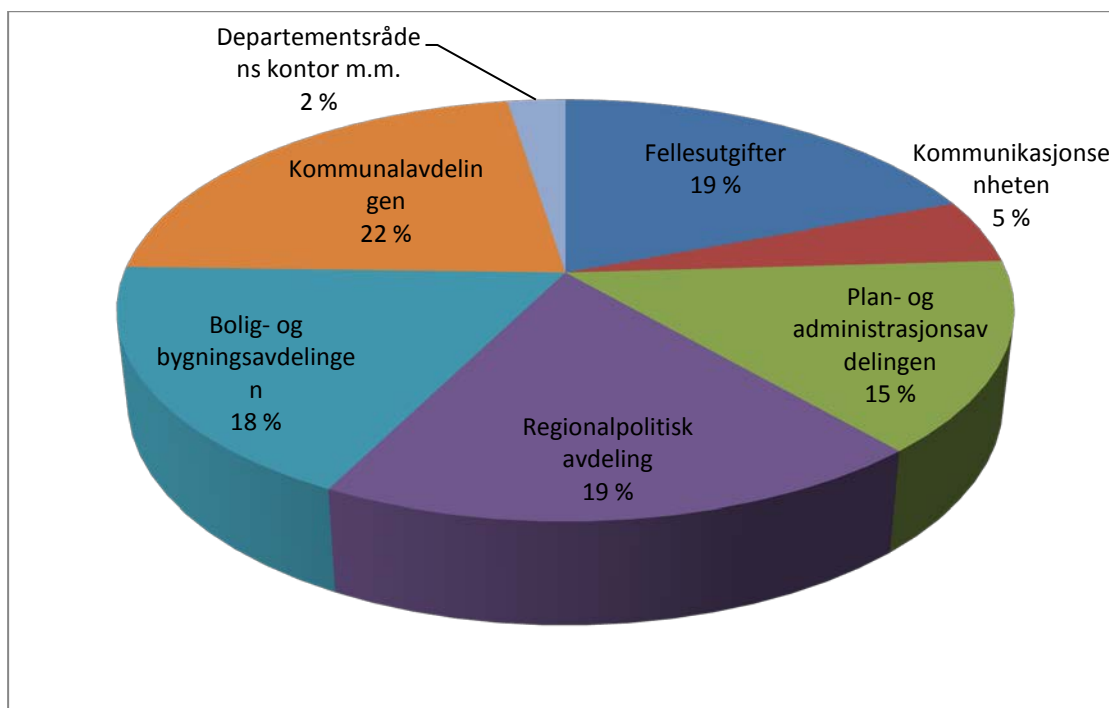
1) inkluderer kostnader ved elektroniske tjenester som nettverk, fjernaksess og betalingsformidling m.m.

2) utgifter til trykking, kunngjøringer, abonnement, porto, telefon m.m.

3) service- og vedlikeholdsavtaler

Fordeling av utgifter per avdeling/enhet

Figuren viser fordelingen av de regnskapsførte utgiftene per avdeling/enhet. Visse fellesutgifter som husleie, strøm, IKT og annet blir ikke fordelt på hver enkelt avdeling.

Figur 7: Regnskapsførte utgifter per avdeling/enhet**Bevilgning og forbruk på kap. 500, post 45 Større utstyrsinnkjøp og investeringer****Tabell 4: Disponibel bevilgning og reelt forbruk på kap. 500, post 45 (i 1 000 kr)**

Bevilgning i h t Saldert budsjett for 2012	1 000 000
Overført fra 2011	1 256 000
Sum bevilgning	2 256 000
Regnskap 2012	1 627 000
Mindreutgift	629 000

Mindreutgiften er på 27,9 pst. av disponibel bevilgning. Posten benyttes i hovedsak til investeringer i IKT-utstyr og -systemer. Departementenes servicesenter (DSS) er tjenesteleverandør for IKT og vurdering av behov og tidspunkt for gjennomføring av større investeringer styres derfor av DSS.